

Briselē, 17.9.2020.
COM(2020) 563 final

2020/0036 (COD)

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par klimatneitralitātes panākšanas satvara izveidi un Regulas (ES) 2018/1999 grozīšanu
(Eiropas Klimata akts)**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

2020. gada 4. martā Komisija pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulu (ES) 2018/1999 (Eiropas Klimata akts)¹.

Priekšlikums Eiropas Klimata akta regulai ietilpst plašākā paketē ar vērienīgiem pasākumiem, kas izziņoti Komisijas paziņojumā “Eiropas zaļais kurss”². Paziņojumā “Eiropas zaļais kurss” ir izklāstīta jauna ES izaugsmes stratēģija, kuras mērķis ir ES pārveidot par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību, uzlabot pašreizējo un nākamo paaudžu dzīves kvalitāti un veidot mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas līdz 2050. gadam samazinātos līdz nullei un ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa. Tās mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no klimatiskiem un vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Eiropas zaļais kurss ir vēl viens apliecinājums Komisijas apņēmībai līdz 2050. gadam Eiropu padarīt par pirmo klimatneitrālo pasaules daļu.

Priekšlikuma mērķis ir nospraust kursu, ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķi iestrādājot tiesību aktos, viešot skaidrību un pārliecību par to, kādi ir ES nodomi, un nodrošinot caurredzamību un pārskatatbildību.

Sākotnējā priekšlikumā bija norādīts, ka Komisija līdz 2020. gada septembrim nāks klajā ar ietekmes ziņā novērtētu plānu, kā 2030. gadam nosprausto ES siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju atbildīgi palielināt vismaz līdz 50 % vai pat līdz 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, un ka Komisija ierosinās priekšlikumu attiecīgi grozīt. Tas bija atspoguļots Komisijas sākotnējā priekšlikuma 2. panta 3. punktā un 17. apsvērumā. 2030. gada klimata mērķrādītāja plāns rāda, ka 2030. gadam nosprausto ES emisiju samazināšanas mērķrādītāju palielināt vismaz līdz 55 % ir gan reālistiski, gan lietderīgi.

Tā kā mērķis ir Savienībā līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, tiek ierosināts ES 2030. gadam nosprausto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju palielināt vismaz līdz 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni (aptverot gan emisijas, gan piesaistījumus). Ar šo priekšlikumu Komisijas sākotnējo priekšlikumu (COM(2020) 80 final) groza nolūkā Eiropas Klimata aktā iekļaut pārskatīto mērķrādītāju.

• Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā

Saskanība ar līdzšinējiem rīcībpolitiskajiem noteikumiem ir sīki izklāstīta sākotnējā Komisijas priekšlikuma paskaidrojuma rakstā. 2030. gada klimata mērķrādītāja plāns rāda, ka mērķrādītāja palielināšana prasa visos sektoros samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un palielināt piesaistījumi, un tas jārealizē ar dažādu rīcībpolitiku palīdzību. Tāpēc Komisija, kā izklāstīts priekšlikuma 2.a panta 2. punktā, līdz 2021. gada jūnijam izskatīs visus relevantos saistītos rīcībpolitiskos instrumentus.

¹ COM(2020) 80 final.

² COM(2019) 640 final.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Iniciatīva ir saistīta ar daudzām citām rīcībpolitikas jomām, jo it visiem ES pasākumiem un rīcībpolitikām vajadzētu sekmēt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti un ilgtspējīgu nākotni, kā aprakstīts Komisijas sākotnējā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā.

Turklāt pēc Komisijas sākotnējā priekšlikuma pieņemšanas koronavīrusa slimības uzliesmojums bijis par cēloni vēl nepieredzēta mēroga sabiedrības veselības krīzei un sociālekonomiskajam satricinājumam. Eiropas vēl nepieredzētā rīcībpolitiskā reakcija uz Covid-19 ir unikāla izdevība paātrināt pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku un ilgtspējīgu nākotni, vienlaikus mīkstinot smago krīzes ietekmi. Priekšlikums ir saskaņā ar paziņojumu par *Next Generation EU*³ un paziņojumu par pārstrādāto ES ilgtermiņa budžetu⁴, kur Komisija izklāstījusi vērīgu atveseļošanas plānu, kas sagatavos ceļu uz ilgtspējīgāku, izturētspējīgāku un taisnīgāku Eiropu nākamajai paaudzei un palīdzēs to arī sasniegt. Tie apliecina apņēmību klimatisko un vidisko ieceru ziņā “nekaitēt”, nodrošina, ka līdzekļi tiek tērēti saskaņā ar Eiropas zaļā kursa mērķiem un sociāli taisnīgā veidā paātrina divkāršo — zaļo un digitālo — pārkārtošanos.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Tāpat kā Komisijas sākotnējā priekšlikuma gadījumā, arī šā priekšlikuma pamatā ir LESD 192. panta 1. punkts.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Subsidiaritātes un proporcionalitātes apsvērumi ir sīki izklāstīti Komisijas sākotnējā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā. Šie paskaidrojumi ir spēkā arī attiecībā uz ierosinātajiem grozījumiem, jo ES mēroga mērķrādītāju, kas aptvertu visu tautsaimniecību, iespējams nospraust vienīgi ES līmenī.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ar šo priekšlikumu tiek grozīts Komisijas priekšlikums COM(2020) 80 final. Tāpat kā Komisijas sākotnējais priekšlikums, izraudzītais instruments ir regula. Šī izvēle ir izskaidrota Komisijas sākotnējā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām, piemēram, sabiedriskā apspriešana, ieinteresēto personu pasākums, ko Komisija sarīkoja, gatavojot paziņojumu “Tīru planētu — visiem!”⁵, un 2020. gada janvārī notikušais sabiedriskais pasākums par Eiropas zaļā kursa īstenošanu (Eiropas Klimata aktu), aprakstītas Komisijas sākotnējā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā.

Turklāt, gatavojot 2030. gada klimata mērķrādītāja plānu, Komisija no 2020. gada 31. marta līdz 23. jūnijam noturēja sabiedrisku apspriešanu, kurā no daudzām dažādām ieinteresētajām

³ COM(2020) 456 final.

⁴ COM(2020) 442 final.

⁵ COM(2018) 773 final.

personām saņēma vairāk nekā 4000 atbilžu. Plāna sakarā veiktās apspriešanas ir rezumētas kopsavilkuma ziņojumā⁶.

- **Ietekmes novērtējums**

Gatavojot paziņojumu “Tīru planētu — visiem”, Komisijas dienesti veica padziļinātu analīzi⁷. Tajā pētīts, kā līdz 2050. gadam varētu panākt klimatneitralitāti, un aplūkoti visi galvenie ekonomikas sektori, tostarp enerģētika, transports, rūpniecība un lauksaimniecība. Minētais novērtējums un ES pielāgošanās stratēģijas izvērtējums (2018) pamato Komisijas sākotnējo priekšlikumu, kā izklāstīts minētā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā.

Ierosinātie priekšlikuma grozījumi attiecas uz ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanas mērķrādītāju. Kas attiecas uz minētā mērķrādītāja palielināšanu, Komisija ir veikusi ietekmes novērtējumu⁸, kas papildina 2030. gada klimata mērķrādītāja plānu.

- **Pamattiesības**

Apsvērumi, kas attiecas uz pamattiesībām, ir sīki izklāstīti Komisijas sākotnējā priekšlikuma paskaidrojuma rakstā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ietekme uz budžetu ir norādīta Komisijas sākotnējā priekšlikuma finanšu pārskatā, un šis grozījums to neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ierosinātie sākotnējā Eiropas Klimata akta priekšlikuma grozījumi skar jauna 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāja iekļaušanu priekšlikuma 2.a panta 1. punktā. Šis grozītais noteikums aizstāj sākotnējā priekšlikuma 2. panta 3. punktu, kurā izklāstīts šā grozījuma sagatavošanas process.

Pārskatītā priekšlikuma 2.a panta 2. punktā izziņots process, kādā Savienības tiesību akti pārskatāmi, lai īstenotu 2030. gada mērķrādītāju, kā norādīts sākotnējā priekšlikuma 2. panta 4. punktā, kurš pārvietots uz jauno 2.a pantu un kurā iekļauta atsauce uz jauno 2030. gada mērķrādītāju.

Tiek grozīts arī sākotnējā priekšlikuma 1. pants, kurā iekļauta atsauce uz jauno 2030. gada mērķrādītāju Eiropas Klimata akta regulas darbības jomas kontekstā, un tiek pielāgoti arī attiecīgie apsvērumi.

⁶ SWD(2020) 178.

⁷ Padziļinātā analīze, kas pamato Komisijas paziņojumu COM(2018) 773, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf.

⁸ SWD(2020) 176.

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par klimatneitralitātes panākšanas satvara izveidi un Regulas (ES) 2018/1999 grozīšanu
(Eiropas Klimata akts)**

Komisijas priekšlikumu COM(2020) 80 groza šādi:

- (1) regulas 17. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“Kā izziņots paziņojumā “Eiropas zaļais kurss”, Komisija, balstoties uz visaptverošu ietekmes novērtējumu un ņemot vērā to integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu analīzi, kas Komisijai iesniegti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999⁹, paziņojumā “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana: investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā”¹⁰ ir novērtējusi Savienības 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju. Ņemot vērā mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2030. gadam būtu jāsamazina un piesaistījumi jāpalielina tā, lai siltumnīcefekta gāzu neto emisijas (proti, emisijas pēc piesaistījumu atskaitīšanas) tautsaimniecības mērogā Savienībā līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni saruktu par vismaz 55 %. Šis jaunais Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājs ir “cits šāds mērķrādītājs” Regulas (ES) 2018/1999 2. panta 11. punkta izpratnē, tāpēc tas aizstāj minētajā punktā norādīto 2030. gadam izvirzīto Savienības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisiju mērķrādītāju. Turklāt Komisijai līdz 2021. gada 30. jūnijam būtu jānovērtē, kā relevantie Savienības tiesību akti, ar ko 2030. gada klimata mērķrādītājs tiek īstenots, būtu jāgroza, lai šādus neto emisiju samazinājumus panāktu.”;

- (2) regulas 1. panta otrajai daļai pievieno šādu teikumu:

“Tā turklāt nosaka saistošu Savienības siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanas mērķrādītāju 2030. gadam.”;

- (3) regulas 2. panta 3. un 4. punktu svītro;

- (4) regulā iekļauj šādu 2.a pantu:

“2.a pants**2030. gada klimata mērķrādītājs**

1. Lai būtu iespējams sasniegt 2. panta 1. punktā noteikto klimatneitralitātes mērķi, Savienības saistošais 2030. gada klimata mērķrādītājs ir siltumnīcefekta gāzu

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

¹⁰ COM(2020) 562.

neto emisiju (emisijas, no kurām atskaitīti piesaistījumi) samazinājums par vismaz 55 % līdz 2030. gadam (salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni).

2. Komisija līdz 2021. gada 30. jūnijam izskata relevantos Savienības tiesību aktus ar mērķi panākt, lai būtu iespējams sasniegt šā panta 1. punktā noteikto mērķrādītāju un 2. panta 1. punktā noteikto klimatneitralitātes mērķi, un apsver iespēju saskaņā ar Līgumiem veikt vajadzīgos pasākumus, arī pieņemt leģislatīvo aktu priekšlikumus.”;

(5) regulas 3. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Trajektorijas sākumpunkts ir 2.a panta 1. punktā noteiktais Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājs.”

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*